

Definice

Nechť $k \leq n \in \mathbb{N}_0$. Definujeme jejich kombinační číslo nebo binomický koeficient jako

$$\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!}.$$

Čteme to „ n nad k “.

Fakt 11a.4.

(i) Pro všechna $n \in \mathbb{N}_0$ platí $\binom{n}{0} = 1$.

(ii) Pro všechna $n \in \mathbb{N}$ platí $\binom{n}{1} = n$.

(iii) Nechť $k \leq n \in \mathbb{N}_0$. Pak platí $\binom{n}{k} = \binom{n}{n-k}$.

Fakt 11c.1. (Pascalova identita, Pascal's identity)

Pro všechna $k \leq n \in \mathbb{N}_0$ platí

$$\binom{n}{k-1} + \binom{n}{k} = \binom{n+1}{k}.$$

Věta 11c.3. (binomická věta, binomial theorem)

Pro každé $n \in \mathbb{N}$ a všechna $x, y \in \mathbb{R}$ platí

$$\begin{aligned}(x+y)^n &= \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^k y^{n-k} = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^{n-k} y^k \\ &= x^n + nx^{n-1}y + \frac{n(n-1)}{2}x^{n-2}y^2 + \dots + \frac{n(n-1)}{2}x^2y^{n-2} + nxy^{n-1} + y^n.\end{aligned}$$

						1															
						1	1														
						1	2	1													
						1	3	3	1												
						1	4	6	4	1											
						1	5	10	10	5	1										
						1	6	15	20	15	6	1									
						1	7	21	35	35	21	7	1								
						1	8	28	56	70	56	28	8	1							
						1	9	36	84	126	126	84	36	9	1						
						1	10	45	120	210	252	210	120	45	10	1					
						1	11	55	165	330	462	462	330	165	55	11	1				
						1	12	66	220	495	792	924	792	495	220	66	12	1			
						1	13	78	286	715	1287	1716	1716	1287	715	286	78	13	1		
						1	14	91	364	1001	2002	3003	3432	3003	2002	1001	364	91	14	1	
						1	15	105	455	1365	3003	5005	6435	6435	5005	3003	1365	455	105	15	1

Důsledek 11c.7.

Nechť $n \in \mathbb{N}$. Pak platí

$$(i) \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} = 2^n;$$

$$(ii) \sum_{k=0}^n (-1)^k \binom{n}{k} = 0.$$

Fakt 11c.9. (Vandermondeho identita)

Pro všechna $k, m, n \in \mathbb{N}_0$ taková, že $k \leq m$ a $k \leq n$, platí $\sum_{i=0}^k \binom{n}{i} \binom{m}{k-i} = \binom{m+n}{k}$.

Důsledek 11c.10.

Pro $n \in \mathbb{N}_0$ platí $\sum_{i=0}^n \binom{n}{i}^2 = \binom{2n}{n}$.

Fakt 11c.8.

Nechť $k \leq n \in \mathbb{N}_0$. Pak $\sum_{j=k}^n \binom{j}{k} = \binom{n+1}{k+1}$.

Věta 11a.5.

Uvažujme množinu o n různých prvcích.

(i) Je $n!$ způsobů, jak je seřadit (neboli je $n!$ permutací).

(ii) Jestliže na pořadí záleží a opakování není povoleno, pak je $\frac{n!}{(n-k)!} = \binom{n}{k} \cdot k!$ různých způsobů, jak vybrat k prvků z této množiny.

(iii) Jestliže na pořadí záleží a opakování je povoleno, pak je n^k různých způsobů, jak vybrat k prvků z této množiny.

(iv) Jestliže na pořadí nezáleží a opakování není povoleno, pak je $\binom{n}{k}$ různých způsobů, jak vybrat k prvků z této množiny.

(v) Jestliže na pořadí nezáleží a opakování je povoleno, pak je $\binom{n+k-1}{k}$ různých způsobů, jak vybrat k prvků z této množiny.

	bez opakování	s opakováním
s pořadím (variace)	$\frac{n!}{(n-k)!}$	n^k
bez pořadí (kombinace)	$\binom{n}{k}$	$\binom{n+k-1}{k}$

Věta 11a.6.

Mějme n objektů, z toho n_1 je typu 1 (jsou nerozlišitelné), n_2 typu 2 až n_k je typu k , tedy $\sum_{i=1}^k n_i = n$.

Pak je $\frac{n!}{n_1! \cdot n_2! \cdot \dots \cdot n_k!}$ různých permutací těchto objektů.

Věta 11b.1. (Princip inkluze a exkluze, principle of inclusion and exclusion)

Jsou-li A_i pro $i = 1, 2, \dots, n$ konečné množiny, pak

$$\begin{aligned} \left| \bigcup_{i=1}^n A_i \right| &= \sum_{i=1}^n |A_i| - \sum_{i < j} |A_i \cap A_j| + \sum_{i < j < k} |A_i \cap A_j \cap A_k| - \dots + (-1)^{n-1} \left| \bigcap_{i=1}^n A_i \right| \\ &= \sum_{k=1}^n (-1)^{k-1} \sum_{1 \leq i_1 < i_2 < \dots < i_k \leq n} |A_{i_1} \cap A_{i_2} \cap \dots \cap A_{i_k}|. \end{aligned}$$

11b.4. Dirichletův šuplíkový princip (Pidgeonhole principle)

Jestliže je alespoň $k + 1$ objektů rozděleno do k krabiček, tak musí být krabička obsahující alespoň dva objekty.

Fakt 11b.5.

Nechť $c, k \in \mathbb{N}$. Je-li alespoň $ck + 1$ objektů umístěno do k krabiček, pak existuje krabička, která má více než c objektů.

Fakt 11b.6.

Je-li N objektů umístěno do k krabiček, pak existuje krabička, která má alespoň $\lceil \frac{N}{k} \rceil$ objektů.